Dosarul nr. 2-2216/26
2-26020114-12-2-19022026

HOTĂRÂRE
În numele Legii

11 mai 2026 mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău, sediul Centru
Instanța de judecată compusă din:
Președintele ședinței, judecătorul Tatiana Balan
Grefier Valeria Calmîc

examinând în ședință publică cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Serghei Bejenari împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Procuratura Generală cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și ale procuraturii și încasarea cheltuielilor de judecată,

constată:

La data de 16 februarie 2026, Serghei Bejenari a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Procuratura Generală cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și ale procuraturii și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la data de 17 martie 2022, ofițerul de urmărire penală al Direcției generale urmărire penală a IGP, Veaceslav Moscalu a pornit cauza penală nr. 2022970064 în baza art. 191 alin. (5) din Codul penal, în temeiul plângerii depuse de către Mihail Moldovanu, care a pretins arbitrar că, el, în perioada în care a exercitat funcția de administrator al SC „MedClinic International” SRL ar fi delapidat mijloacele financiare ale SC „MedClinic International” SRL în sumă totală de 1 007 840,36 lei.

A menționat că, la data de 22 noiembrie 2022, a fost recunoscut în calitate de bănuit în cauza penală nr. 2022970064, fiindu-i reproșat comiterea pretinsei fapte prejudiciabile prevăzute de art. 191 alin. (5) din Codul penal.

A afirmat că, în aceeași zi, a fost audiat în calitate de bănuit.

A susținut că, nu a recunoscut vinovăția de comiterea pretinsei fapte prejudiciabile care i se incrimina, dând declarații detaliate din care rezulta atât

caracterul arbitrar al acuzațiilor, cît și faptul că, a fost denunțat calomnios de partenerul de afaceri Mihail Moldovanu.

A relevat că, la aceeași dată, 22 noiembrie 2022, i-a fost adus la cunoștință raportul de expertiză judiciar-contabilă nr. 1954-1961 din 04 octombrie 2022, care nu prezenta răspunsuri la mai multe întrebări formulate de organul de urmărire penală din motiv că, intenționat nu au fost puse la dispoziția experților actele de evidență primară, care ar corespunde prevederilor Legii contabilității și raportării financiare, referitor la situația economico-financiară a întreprinderii în perioada anilor 2015-2021.

A notat că, prin cererile din 18 octombrie 2022 și 08 decembrie 2022, precum și prin plângerile din 14 noiembrie 2022 și din 23 ianuarie 2023, a solicitat conducerii PCCOCS controlul legalității acțiunilor procesuale; urgentarea procedurilor de administrare a probatoriului; anexarea mai multor înscrisuri și probe care demonstrau nevinovăția sa; ridicarea și examinarea documentației de la „MedClinic" SRL; numirea expertizelor judiciare informaționale și tehnico-criminalistice; audierea mai multor persoane nominalizate concret și clasarea procesului.

A declarat că, prin răspunsurile și ordonanțele organului de urmărire penală și ale procurorilor din 21 octombrie 2022, 29 noiembrie 2022 și 23 decembrie 2022, 06 februarie 2023 o parte din cererile și plângerile sale au fost respinse, iar o altă parte au fost admise parțial.

A invocat că, plângerea formulată la data de 13 februarie 2023 în ordinea prevăzută de art. 313 din Codul de procedură penală, împotriva refuzului organului de urmărire penală de a executa integral lista acțiunilor procesuale solicitate de apărare a fost respinsă de judecătorul de instrucție la data de 20 martie 2023 sub pretextul lipsei competenței de a se expune prin prisma oportunității și/sau necesității acțiunilor solicitate de apărare.

A relevat că, prin ordonanța emisă la data de 16 februarie 2023 de procurorul PCCOCS, Dumitru Rața s-a dispus scoaterea sa de sub urmărire penală în cauza penală nr. 2022970064 din motivul lipsei în acțiunile sale a laturilor subiective și obiective ale infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (5) din Codul penal, cu efectuarea urmăririi penale în continuare.

A specificat că, în virtutea acestui fapt, dar și în temeiul probelor care demonstrau că, este victimă și i s-a cauzat un prejudiciu material și moral, prin cererea depusă la data de 20 martie 2023, a solicitat efectuarea mai multor acțiuni de urmărire penală, în special recunoașterea sa în calitate de parte vătămată în cauza penală nr. 2022970064 și audierea sa în calitate de parte vătămată.

A invocat că, prin ordonanța emisă la data de 04 aprilie 2023 s-a dispus respingerea ca neîntemeiată a cererii depuse de către el.

A mai invocat că, plângerile formulate de el la data de 27 aprilie 2023 și 31 mai 2023 au fost respinse atât de procuror, cât și de judecătorul de instrucție.

A comunicat că, în scopul demonstrării faptului falsificării probelor de către cei care l-au denunțat calomnios în cauza penală nr. 2022970064, prin cererea din 04 mai 2023, a solicitat numirea expertizei judiciare complexe tehnico-informaționale criminalistice a documentelor.

A menționat că, prin ordonanța emisă la data de 19 mai 2023 s-a dispus admiterea parțială a cererii sale, cu numirea doar a expertizei tehnice a documentelor.

A susținut că, la data de 05 iulie 2023, organul de urmărire penală a ridicat de la el mai multe acte în original.

A afirmat că, ținând cont de faptul că ancheta în cauza penală nr. 2022970064 era pendinte, în scopul demonstrării caracterului fals și arbitrar al persecutării sale penale în perioada 22 noiembrie 2022 – 16 februarie 2023 (cît a deținut oficial calitatea de bănuit), precum și începând cu data de 17 martie 2022 (cînd a fost pornit dosarul penal în privința sa), prin cererea din 11 octombrie 2023, a solicitat ridicarea de la el, în calitate de asociat majoritar, a copiei datelor informatice a programului de contabilitate 1 C al SRL „MedClinic Internațional” și numirea expertizei judiciare tehnico-criminalistice a documentelor. Cererea nominalizată a rămas fără examinare de către organul de urmărire penală.

A relevat că, în virtutea caracterului îndelungat al anchetei, dar și al inacțiunilor reprezentanților organului de urmărire penală, prin cererea din 01 august 2025, a solicitat conducerii PCCOCS exercitarea controlului, precum și clasarea procesului penal nr. 2022970064, iar prin ordonanța emisă în aceeași zi, la data de 01 august 2025, procurorii au respins cererea sa.

A declarat că, din motivul lipsei unei soluții procesuale în procesul penal nr.2022970064 nu are acces la materialele acestei cauze penale pentru a constata dacă a fost sau nu subiectul cărorva măsuri speciale de investigații ce i-ar fi afectat dreptul la viața privată sau dacă în privința sa au mai fost realizate careva acțiuni de urmărire penală ilicite, nu poate solicita efectiv tragerea la răspundere penală a persoanelor care l-au denunțat calomnios sau/și au făcut declarații false privind comiterea de către el a pretinsei infracțiuni prevăzute de art. 191 alin. (5) din Codul penal, are o stare de nesiguranță și neliniște în legătură cu tergiversarea anchetei penale în acest caz.

A specificat că, în virtutea ordonanței din 16 februarie 2023, prin care a fost scos de sub urmărire penală în procesul penal nr. 2022970064, în temeiul motivelor de reabilitare, dar și în temeiul art. 1 și 23 din Codul de procedură penală, la moment dispune de dreptul la repararea prejudiciului în mărimea și modul stabilite de Legea nr.1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire

penală, ale procuraturii și ale instanțelor de judecată din motivul restrângerii drepturilor constituționale prin acordarea și menținerea în perioada 22 noiembrie 2022 – 16 februarie 2023 a statutului de bănuit, pentru o faptă, care, în mod evident, nu conținea elementele unei infracțiuni în raport cu el.

A invocat că, în perioada în care a deținut calitatea de bănuit, dar și ulterior, era obligat de a se prezenta la citații și de a participa la diverse acțiuni procesuale: de audiere, de aducere la cunoștință a rapoartelor de expertiză, de ridicare a înscrisurilor, etc. Aceste împrejurări denotă clar că, în rezultatul pornirii urmăririi penale, recunoașterii și audierii în calitate de bănuit, menținerii prin inacțiuni a procesului penal în stare activă și refuzul executării cererilor sale de administrare a probatoriului, care demonstrează caracterul fals al acuzațiilor, i-a fost încălcat dreptul fundamental de a nu fi urmărit penal în lipsa unei fapte infracționale, motiv pentru care suferințele psihice provocate urmează a fi compensate prin acordarea unor despăgubiri adecvate.

A mai invocat că, a suferit un prejudiciu moral și material considerabil în virtutea faptului: a) că organul de urmărire penală și procurorii intenționat au refuzat să admită cererile, prin care a solicitat în repetate rânduri administrarea probatoriului care poate demonstra atât caracterul arbitrar al anchetei, cât și caracterul calomnios al denunțului făcut de coasociatul său Mihail Moldovanu; b) că prin inacțiuni intenționate, admise în perioada 17 martie 2022 și până în prezent, organul de urmărire penală s-a manifestat de o manieră neobiectivă, demonstrând că principalul obiectiv al anchetei era persecutarea nejustificată a sa pentru fapte inexistente, în scopul determinării să cedeze psihic și să vândă cota-parte pe care o deținea în SC „MedClinic Internațional” SRL denunțătorului Mihail Moldovanu.

A menționat că, pornirea urmăririi penale în temeiul unui denunț vădit calomnios depus de coasociatul minoritar, recunoașterea ilicită în calitate de bănuit, perioada îndelungată pe parcursul căreia a fost persecutat penal în timp ce evident lipseau elementele unei infracțiuni (timp de 2 luni și 26 zile), refuzul recunoașterii sale în calitate de parte vătămată, precum și absența la moment a unei soluții procesuale în procesul penal nr. 2022970064, a implicat atât suferințe psihice, cât și prejudicii materiale, determinate de necesitatea deplasării la sediile organului de urmărire penală, inclusiv angajarea avocaților în vederea acordării asistenței juridice, în legătură cu acuzațiile de comiterea unei pretinse fapte de delapidare.

A relatat că, bucurându-se în familie, mediul academic și societate de o reputație impecabilă, dar și neavând antecedente penale, a suferit grav în urma acțiunilor ilicite ale organului de urmărire penală, precum și în urma controlului insuficient și inadecvat al Procuraturii, care de la bun început au apreciat neobiectiv circumstanțele cauzei, fiind impus să-și demonstreze nevinovăția.

A susținut că, perioada îndelungată a urmăririi penale, care durează până în prezent, i-a cauzat și îi cauzează în continuare stres legat de soarta sa incertă și perspectiva reală de a fi pedepsit ilegal pentru o faptă pe care nu a comis-o.

A evidențiat că, durata îndelungată a cercetărilor în cauza penală nr.2022970064 și perioada în care a fost menținut în calitate de bănuit, în condițiile în care lipsea temeiul legal de tragere la răspunderea penală, i-au cauzat suferințe emoționale și psihice grave.

Consideră că, în speță, fiind prezentă eroarea judiciară manifestată de procurori, care i-au încălcat dreptul fundamental de a nu fi urmărit penal în lipsa unei fapte infracționale, despăgubirea adecvată și echitabilă pentru suferințele morale suferite constituie suma de 100 000 lei.

A afirmat că, a fost nevoie de 11 luni și 29 zile, din momentul pornirii în privința sa a urmăririi penale, pentru ca să-și demonstreze nevinovăția prin acțiuni active și combative, condiție inacceptabilă într-un stat de drept, în care drepturile și libertățile fundamentale ale omului trebuie să fie primordial apărate și garantate.

A subliniat că, pe parcursul exercitării urmăririi penale, ofițerii și procurorii au acționat intenționat prin refuzul executării în volum deplin a cererilor formulate, tergiversând până în prezent adoptarea unei soluții legale, fapt care indică la încălcarea dreptului său la un proces echitabil prevăzut de art. 6 CEDO, fiindu-i create obstacole morale și fizice, pierdere de timp, energie, stres și suferință psihică, dar și pierderi materiale.

A notat că, felul în care a fost pornită ancheta în privința sa (în temeiul unui denunț vădit calomnios depus de partenerul de business Mihail Moldovanu), caracterul anemic al anchetei, care nu a fost finalizată până la moment, modul în care cererile apărării sale erau respinse, refuzându-se în administrarea probatoriului care ar fi scos în evidență caracterul arbitrar al acuzațiilor, îi permite să creadă că, a fost persecutat exclusiv în scopul determinării să cedeze psihic și să vândă cota-parte pe care o deținea în SC „MedClinic Internațional” SRL denunțătorului Mihail Moldovanu.

Consideră că, pornind de la argumentarea invocată în actul de bănuire, pe fundalul soluției definitive din 16 februarie 2023, a fost ilegal urmărit penal și bănuit de comiterea unei infracțiuni, clasificată ca fiind deosebit de gravă, prevăzută la art.191 alin. (5) din Codul penal, iar pentru ca să se ajungă la concluzia privind lipsa elementelor infracțiunii în acțiunile sale au fost necesare aproape 3 luni, perioadă în care a fost într-o continuă stare alarmantă și de stres. Anume aceste acțiuni și inacțiuni ilegale și ilicite, manifestate prin încălcarea de către autorități a prevederilor art. 6 CEDO, au determinat represiunile la care a fost supus într-o perioadă îndelungată și, în final, suferințele morale și materiale cauzate.

A specificat că, în speță, nu i-a fost asigurat dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, iar ofițerii de urmărire penală și procurorii au admis ingerințe nejustificate în sfera de protecție garantată de Constituție și CEDO, în măsura în care acest amestec nu era prevăzut de lege, această măsură nefiind necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirea faptelor penale, protejarea sănătății sau a moralei, ori protejarea drepturilor și libertăților altora.

A menționat că, este doctor în științe medicale, iar deoarece denunțătorul Mihail Moldovanu cu fiecare ocazie prezenta copia ordonanței de pornire a urmăririi penale și relata că în scurt timp va fi condamnat la închisoare, permanent trăia sub îngrijorarea de felul în care informația despre oficializarea calității de bănuit în dosarul nr. 2022970064 va fi percepută de rudele sale apropiate, în special, de copiii și părinții săi, de foștii subalterni din cadrul SC „MedClinic Internațional" SRL, de foștii colegi din mediul academic și de foștii săi studenți. Se îngrijora de modul în care aceștia vor digera informația și cum vor reacționa la aflarea veștii că este acuzat oficial de săvârșirea unei infracțiuni, clasificate ca fiind deosebit de gravă, sancțiunea stabilită la alin. (5) al art. 191 din Codul penal, închisoare de la 8 la 15 ani.

A susținut că, din momentul pornirii anchetei penale și răspândirii acestei informații de către denunțătorul Mihail Moldovanu, a simțit o detașare evidentă față de propria sa persoană din partea foștilor subalterni, rude și a persoanelor cu care era frecvent în dialog. Această stare de lucruri i-a indus, o perioadă îndelungată, o situație de stres, un sentiment de anxietate și frustrare.

A relatat că, perturbarea vieții sale s-a manifestat prin starea permanentă de disconfort și retrăire începând cu data pornirii anchetei - 17 martie 2022, precum și prin faptul că a fost privat de posibilitatea de a savura modul obișnuit de trai, simțindu-se incapabil de a se bucura în măsura cuvenită de garanțiile prescrise de lege, fiind măcinat de sentimentul de frustrare, nedreptate și umilință, care a degenerat într-o stare de dezamăgire și neîncredere în raport cu valorile față de care este atașat ținând cont de inacțiunea și pasivitatea autorităților în raport cu cererile, demersurile și plângerile sale.

A declarat că, prin ancheta penală și oficializarea statutului de bănuit că ar fi comis acte de delapidare, inclusiv prin diseminarea de către denunțătorul Mihai Moldovanu a acestei informații, au fost puse în evidență elemente ce îi afectează reputația profesională, cum ar fi faptul că ar fi comis acte de delapidare în lipsa unor fapte care să demonstreze aceasta.

A afirmat că, la aprecierea întinderii prejudiciului moral, care urmează a fi compensat în legătură cu violarea art. 6 și 8 CEDO în cadrul fazei de urmărire penală, urmează să fie luat în considerare faptul că, i-a fost imputată neîntemeiat comiterea faptei prejudiciabile deosebit de grave prevăzute de art. 191 alin. (5) din

Codul penal, sancțiunea căreia prevedea o pedeapsă cu închisoare de la 8 la 15 ani, perioada îndelungată a procedurilor, care încă nu s-au finalizat cu clasarea procesului penal, dar și perioada îndelungată de menținere a sa în calitate de bănuit, a fost exclus din circuitul profesional, inclusiv din motivul apariției mai multor afecțiuni care au necesitat intervenția medicilor, lezarea prin aceste acțiuni (dar și, în special, prin inacțiunea autorităților de a da curs cererilor depuse de el în scopul administrării probatoriului care ar fi demonstrat caracterul fals și calomnios al denunțului depus contra sa de coasociatul său Mihai Moldovanu) a dreptului la un proces echitabil și a dreptului la viață privată, pentru care contează enorm imaginea ireproșabilă și reputația de care se bucura, a avut un rol decisiv și l-au demoralizat, efectele catastrofale ale persecutării penale ilicite, se constituie în calitate de caz temeinic justificat și au produs pagube iminente, care s-au manifestat sub forma existenței pericolului real al destrămării relațiilor familiare, degradării psihologice ca rezultat al caracterului nefondat și inventat al acuzațiilor și neîncrederii în sistemul organelor de drept.

A invocat că, determinarea lezării onoarei, demnității și reputației profesionale se bazează pe noțiunea de încălcare a principiilor morale ale societății. La caz, această încălcare s-a produs prin bănuirea sa fără temei pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (5) din Codul penal, precum și, în mod indirect, cu persecutarea sa în scopul determinării să cedeze psihic și să vândă cota-parte pe care o deținea în SC „MedClinic Internațional” SRL denunțătorului Mihail Moldovanu.

A mai invocat că, în ce privește lezarea onoarei, aceasta s-a manifestat prin faptul că, a simțit modificarea bruscă a opiniei în colectivul de muncă, din partea rudelor, membrilor familiei și prietenilor, în raport cu propria sa persoană. În momentul în care despre sine au fost răspândite informații denigratoare, neadevărate și lezante, aprecierea socială a personalității s-a schimbă și, pe nedrept, i s-au adus prejudicii.

A relevat că, acțiunile ilicite ale ofițerilor de urmărire penală și procurorilor, inclusiv inacțiunea acestora după ce a prezentat tot probatoriul care indica la caracterul calomnios al acuzațiilor ce i s-au adus, de a clasa procesul penal și de a trage la răspundere penală persoanele care l-au denunțat calomnios și care au făcut declarații false contra sa, au afectat semnificativ starea sa psihică.

A notat că, în calitate de probe, prin care se confirmă suportarea de către el a cheltuielilor în legătură cu necesitatea de a angaja un avocat, precum și necesitatea de a se deplasa la organul de urmărire penală, urmează a fi luate în considerare bonul de plată seria QL nr. 975192 din 28 noiembrie 2022, factura fiscală seria II nr.0859187 din 28 noiembrie 2022 și raportul privind activitatea avocatului, prin care se justifică achitarea sumei de 20 130 lei pentru asistența juridică în cadrul urmăririi penale la cauza nr. 2022970064.

A menționat că, în calitate de probe, care confirmă suportarea de către el a cheltuielilor de judecată în legătură cu intentarea prezentului proces de recuperare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală, procurorului în legătură cu tragerea ilegală la răspundere penală, urmează a fi invocate factura fiscală seria EBF 000445921 din 13 februarie 2026, prin care se justifică achitarea sumei de 10 000 lei și raportul de activitate al avocatului, care va fi prezentat la finalul cercetării judecătorești.

Solicită admiterea acțiunii, încasarea din contul statului, prin intermediul Ministerului Justiției, în beneficiul său a sumei de 100 000 lei, cu titlu de remediu pentru compensarea prejudiciului moral cauzat ca rezultat al urmăririi și tragerii ilicite la răspundere penală în dosarul penal nr. 2022970064, a sumei de 20 130 lei, cu titlu de prejudiciu material, compus din cheltuielile de asistență juridică suportate în dosarul penal nr. 2022970064, a cheltuielilor de asistență juridică suportate în legătură cu intentarea procesului civil în sumă de 10 000 lei și a taxei de timbru în sumă de 200 lei.

La data de 08 aprilie 2026, reprezentantul Procuraturii Generale, procuror în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Dumitru Rața a depus referință, în care a indicat că, examinând temeiurile de fapt și de drept formulate în cererea de chemare în judecată prin raportare la materialele cauzei penale nr. 2022790064, alegațiile expuse sunt lipsite de suport factologic și urmează a fi respinse.

A menționat că, urmărirea penală în prezenta cauză a fost începută la data de 17 martie 2022 de către organul de urmărire penală al DGUP a IGP, conform semnelor componenței de infracțiune prevăzută de art. 191 alin. (5) din Codul penal.

A relevat că, potrivit ordonanței de pornire a urmăririi penale, „...factorii de decizie ai SRL „Medclinic International”, cu sediul înregistrat în mun.Chișinău str.Serghei Lazo,7, de comun acord cu alte persoane în curs de identificare de către organul de urmărire penală, în perioada anilor 2015 - 2020, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările prejudiciabile și dorind survenirea acestora, folosindu-se de situația de serviciu, au delapidat averea străină a entității nominalizate, exprimată prin însușirea a mijloacelor financiare din casa întreprinderii, care conform raportului de constatări efective din 15 octombrie 2021 constituie 1 007 840, 36 lei, bunuri care le-au fost încredințate în baza unui titlu și cu un anumit scop, iar drept consecință au cauzat daune materiale în proporții deosebit de mari companiei SRL „Medclinic International... ”.

A susținut că, în cazul în care față de o persoană există anumite bănuieli rezonabile cu privire la săvârșirea unei infracțiuni și în raport cu aceasta sunt efectuate anumite acțiuni procesuale, care creează repercusiuni importante asupra situației persoanei, organele de urmărire penală au obligația de a recunoaște această

persoană în calitate de bănuit în decurs de 5 zile din momentul de începere a primei acțiuni procesuale.

A afirmat că, la data de 22 noiembrie 2022, în conformitate cu prevederile art.63 și art.64 din Codul de procedură penală, Serghei Bejenari a fost recunoscut în calitate de bănuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (5) din Codul penal. Atribuirea acestui statut procesual a fost iminent necesar, inclusiv pentru a afla poziția persoanei vizate în legătură cu fapta de care era bănuită, precum și pentru a asigura respectarea garanțiilor procesuale prevăzute de legislația națională și de Convenția Europeană a Drepturilor Omului, în special dreptul la apărare și dreptul de a fi informat cu privire la natura și cauza acuzației.

A relevat că, în aceste circumstanțe, simpla recunoaștere a calității de bănuit, realizată în condițiile și în termenii prevăzuți de art. 63 alin. (1) din Codul de procedură penală, nu poate fi calificată, prin ea însăși, drept o ingerință disproporționată și nici drept o acțiune de natură să genereze, în mod automat, consecințe morale grave, astfel cum susține reclamantul, în lipsa unor dovezi concrete privind existența unor repercusiuni importante asupra situației personale a acesteia.

A declarat că, verificând probatoriul administrat și apreciat corespunzător în coroborare cu toate probele, organul de urmărire penală a conchis că, nu poate fi constatat un prejudiciu material exact cauzat companiei SRL „Medclinic International”, drept rezultat al însușirii, dispunerii sau folosirii mijloacelor financiare de către Serghei Bejenari, ceea ce constituie doar acel punct de reper sau minim de bănuială rezonabilă care permite demararea unei urmăriri penale în scopul de a confirma sau infirma cele invocate de petent, precum și de a identifica făptuitorii și, după caz, de stabilit transmiterea cauzei penale în judecată sau clasarea acesteia.

A invocat că, prin ordonanța procurorului în cadrul Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Dumitru Rața din 16 februarie 2023 s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală a bănuitului Serghei Bejenari, în temeiul art. 284 alin. (2) pct. 1) din Codul de procedură penală pe motiv că, există una dintre circumstanțele prevăzute la art. 275 pct. 3) din același cod.

A mai invocat că, pe parcursul efectuării acțiunilor de urmărire penală, organul de urmărire penală a acționat în strictă conformitate cu prevederile legale și procedurale, fără a întreprinde acțiuni sau măsuri care să creeze o stare de stres, presiune psihologică ori constrângere asupra numitului Serghei Bejenari, nefiind generate și respectiv probate consecințe ca retrăiri profunde, încordare psihică, stres sau alte suferințe morale.

A accentuat că, în circumstanțele descrise, acțiunile organului de urmărire penală au fost realizate în limitele legii, cu respectarea garanțiilor procesuale, fără a

depăși cadrul necesar scopului urmărit, astfel încât nu poate fi reținută cauzarea unor suferințe nepatrimoniale, în lipsa unor probe concludente care să ateste existența unui prejudiciu moral real și efectiv, simplele afirmații subiective nefiind suficiente pentru angajarea răspunderii sau constatarea unei vătămări.

A comunicat că, acțiunile organului de urmărire penală în privința lui Serghei Bejenari nu au fost restrictive, limitative, non-privative de drepturi și libertăți, a fost doar o urmărire penală, acesta având calitatea de bănuit, audiat cu participarea apărătorului și în final scos de sub urmărire penală.

A menționat că, în privința reclamantului nu s-a manifestat factorul represiv al organului de urmărire penală, careva acțiuni procesuale complexe nu au fost realizate, fapt recunoscut în cererea de chemare în judecată și de către reclamant, or, mersul urmăririi penale a fost pasiv în raport cu persoana acesteia, așa cum nu s-au aplicat măsuri de constrângere reținerea sau măsuri preventive arestare sau aflarea în izolator/penitenciar, nu a fost supus măsurilor speciale de investigații, etc, deci nu abundă cu acțiuni de urmărire penală în care să-i fie încălcate grav și abuziv drepturile și libertățile.

Cu trimitere la prevederile stabilite la art. 19 alin. (3) din Codul de procedură penală, a afirmat că, desfășurarea urmăririi penale conform prevederilor stabilite în legea procesual-penală nu poate constitui un temei pentru intentarea unei acțiuni în ordine civilă privind repararea unui prejudiciu moral care în esență nu a fost cauzat și nicicum probat.

A relevat că, subsecvent, recunoașterea persoanei în calitate de bănuit reprezintă niște măsuri legale și necesare pentru atingerea scopului procesului penal, așa cum prevede Codul de procedură penală, or, în afara efectuării unor anumite acțiuni de urmărire penală, organul de urmărire penală ar fi în imposibilitate să administreze un probatoriu pertinent în baza căruia să poată adopta o soluție legală pe marginea cazului cercetat.

A susținut că, pe parcursul efectuării urmăririi penale nu au fost aplicate măsuri preventive privative de libertate în privința reclamantului sau alte acțiuni prevăzute de art. 3 și 6 ale Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, în temeiul cărora persoana prejudiciată este în drept să solicite repararea prejudiciului material și moral.

A declarat că, organul de urmărire penală, cât și Procuratura nu au admis acțiuni ilicite, cu încălcarea normelor de drept procesuale sau materiale și nu au avut intenția de a cauza reclamantului prejudiciu.

Făcând trimitere la prevederile art. 219 alin. (4) din Codul de procedură civilă și art. 2037 alin. (1) și (2) din Codul civil, a invocat că, reclamantul nu a prezentat careva probe care să ateste că a suferit consecințe grave, atât pe plan personal, cât și social și familial, că a fost supus unui stres psihic intens, demoralizării profunde și pierderii încrederii în sine și în instituțiile statului, sau că

familia sa a fost afectată de presiuni psihologice și excludere socială, ceea ce a generat un mediu ostil și degradant, contrar dreptului la viață privată și familială, astfel încât să constituie temei de despăgubire din partea statului, instanța de judecată urmând să ia în considerație atât aprecierea subiectivă privind gravitatea cauzării suferințelor psihice sau fizice părții vătămate, cât și datele obiective care certifică acest fapt.

A mai invocat că, în lipsa oricăror dovezi concrete și relevante privind caracterul și gravitatea prejudiciului moral, precum și a legăturii directe cu fapta imputată statului, nu poate fi admisă cererea de acordare a despăgubirilor pentru prejudiciul moral.

Solicită respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată.

Ulterior, reprezentantul Ministerului Justiției, Daniel Pantea a depus referință, în care a indicat că, reclamantul a interpretat eronat normele de drept material ce țin de încasarea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, în condițiile în care pentru aplicabilitatea prevederilor Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 necesită de a fi întrunite cumulativ (minim o condiție), atât circumstanțele prevăzute de art. 6 - dreptul la repararea prejudiciului, cât și de art. 3 - cazurile de reparare a prejudiciului material și moral. Normele în cauză sunt indisolubile, respectiv, nu pot fi aplicate separat.

A menționat că, în privința reclamantului a fost emisă o ordonanță de scoatere de sub urmărire penală, însă prin prisma Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998, persoana are dreptul să solicite despăgubire în situația cînd aceasta a fost condamnată, iar ulterior în privința sa a fost emisă sentință de achitare. Anume în astfel de situații se poate invoca că persoana a fost într-adevăr trasă la răspundere penală. Or, potrivit art. 50 din Codul penal, se consideră răspundere penală condamnarea publică, în numele legii, a faptelor infracționale și a persoanelor care le-au săvârșit, condamnare ce poate fi precedată de măsurile de constrângere prevăzute de lege.

A susținut că, pentru a fi în prezența unei acțiuni civile întemeiate nu este suficient de a fi întrunite doar prevederile art. 6 din Legea nr. 1545/1998, dar este necesară și întrunirea dispozițiilor prevăzute de art. 3 alin. (1).

A afirmat că, acțiunea civilă este una nefondată, în condițiile în care, conform prevederilor enunțate, nu orice acțiune a organelor de drept și judecătorești atrage răspunderea statului, ci cele constatate expres ca ilegale.

A accentuat că, este important și necesar să se constate ilegalitatea actului procedural emis de către organul de drept, or, dacă se demonstrează printr-un act judecătoresc de dispoziție irevocabil că acțiunile întreprinse de către organul de urmărire penală au fost ilegale, atunci dreptul la despăgubire apare indiferent de faptul dacă este vinovată sau nu persoana. Prin urmare, consideră că, normele

legale stabilite la art. 3 și 6 din Legea nr. 1545/1998 sunt indisolubile, adică nu pot fi aplicate separat.

A relevat că, pe durata acțiunilor procesuale aferente cauzei penale reclamantului nu i-au fost încălcate drepturile procesuale, cât și la materialele cauzei nu există nicio probă concludentă, pertinentă, în confirmarea faptului că actele procedurale emise în privința reclamantului, de către organul de drept, sunt calificate ca ilegale. Or, în corespundere cu art. 218 din Codul de procedură penală, instanța de judecată, constatând în procesul de judecată fapte de încălcare a legalității și a drepturilor omului, o dată cu adoptarea hotărârii, emite și o încheiere interlocutorie prin care aceste fapte se aduc la cunoștința organelor respective, persoanelor cu funcție de răspundere și procurorului. În speță, reclamantul și-a întemeiat acțiunea pe acțiunile pretins ilegale ale organului de urmărire penală, procuraturii și instanței judecătorești, însă în lipsa unor acte ce constată în mod expres ilegalitatea acțiunilor întreprinse.

A notat că, clasarea unei cauze penale nu trebuie percepută ca un rebut în activitatea organului de urmărire penală, dar ca o activitate legală de examinare a unei cauze penale. Organul de urmărire penală nu are doar ca scop identificarea și sancționarea persoanelor vinovate, dar și prevenirea și curmarea săvârșirii infracțiunilor. Acest aspect este prevăzut și de art. 254 alin. (1) din Cod de procedură penală, care reglementează că, organul de urmărire penală este obligat să ia toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei pentru stabilirea adevărului.

A susținut că, pretențiile privind încasarea în beneficiul reclamantului a prejudiciului moral, material și a cheltuielilor de judecată reprezintă solicitări nefondate. Or, în condițiile în care prezenta acțiune civilă nu întrunește toate condițiile de aplicabilitate ale Legii enunțate, nu există nici temei legal de a solicita încasarea prejudiciului. Subsecvent, reclamantul ar trebui să justifice prejudiciul material pentru care solicită compensații și că nu pot primi despăgubiri pentru prejudicii pe care nu le-au suferit.

A declarat că, reclamantul nu și-a motivat, în mod pertinent, atât cuantumul prejudiciului moral de 100 000 lei, cît și cheltuielile de judecată.

A reiterat că, instanța de drept comun nu este competentă să se expună asupra caracterului acțiunilor organului de urmărire penală și eventual să constate violarea art. 3 și 8 din Convenție precum solicită reclamantul, fiind competent, în mod exclusiv, judecătorul de instrucție. Iar, la acest capitol, prezentei instanțe nu i-a fost prezentată de către reclamant o anumită probă, care să confirme adoptarea unor acte relevante, privind anumite constatări exprese, de către judecătorul de instrucție.

A accentuat că, prezentul litigiu este cu caracter civil și nu ține de competența instanței de judecată de a se expuse pe marginea aspectului legalității

procedurilor respective, fapt ce determină concomitent și netemeinicia pretențiilor formulate în acest sens.

Consideră că, criteriile care stau la baza cuantumului despăgubirilor trebuie să fie obiective, împărtășind criteriul general evocat de instanța europeană, potrivit căruia despăgubirile trebuie să prezinte un raport rezonabil de proporționalitate cu atingerea adusă reputației, având în vedere, totodată, gradul de lezare a valorilor sociale ocrotite, intensitatea și gravitatea atingerii adusă acestora.

A susținut că, instanța urmează să ofere o apreciere justă a probelor, în contextul în care unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că acel cuantum al despăgubirilor trebuie stabilit astfel încât acesta să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor, și nici venituri nejustificate pentru victimele daunelor.

A afirmat că, reclamantul nu a argumentat cheltuielile de judecată suportate și, respectiv, această cerință, la fel, urmează a fi respinsă.

Solicită respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată.

În ședința de judecată reprezentatul reclamantului Serghei Bejenari, avocatul Vasile Foltea a susținut acțiunea și a solicitat admiterea acesteia.

În ședința de judecată reprezentantul pârâtului Ministerul Justiției, Daniel Pantea a solicitat respingerea acțiunii ca nefondată și neîntemeiată.

În ședința de judecată reprezentantul intervenientului accesoriu Procuratura Generală nu s-a prezentat, solicitând examinarea cauzei în lipsa sa.

Audiind reprezentanții părților, studiind materialele dosarului, instanța de judecată consideră acțiunea întemeiată și care urmează a fi admisă parțial din următoarele motive.

În conformitate cu art. 117 alin. (1) din Codul de procedură civilă, probe în cauze civile sunt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile și obiecțiile părților, precum și altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a cauzei.

În conformitate cu art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

În conformitate cu art. 121 din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

Iar, în conformitate cu art. 130 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În conformitate cu art. 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și admisibilitatea acțiunii.

În ședința de judecată s-a stabilit că, prin ordonanța privind începerea urmăririi penale din 17 martie 2022, emisă de organul de urmărire penală, reprezentat de ofițerul superior de urmărire penală al Direcției generale urmărire penală a IGP, a fost dispusă începerea urmăriri penale conform elementelor constitutive ale componenței de infracțiune prevăzute de art. 191 alin. (5) din Codul penal, fiind atribuit cauzei penale nr. 2022790064 (f. d. 18, Vol. I).

Ulterior, prin ordonanța de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuit din 22 noiembrie 2022, emisă de organul de urmărire penală, reprezentat de ofițerul superior de urmărire penală al SUP pe linia criminalității organizate a DEUP CE a DGUP a IGP, a fost recunoscut Serghei Bejenari în calitate de bănuit în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (5) din Codul penal pe marginea cauzei penale nr. 2022790064 (f. d. 19, vol. I).

Tot la data de 22 noiembrie 2022, Serghei Bejenari a fost audiat în calitate de bănuit, fiind întocmit de către organul de urmărire penală, reprezentat de către ofițerul superior de urmărire penală al DEUP CE a DGUP a IGP al MAI, inspector principal Veaceslav Moscalu procesul-verbal de audiere a bănuitului (f. d. 99, 100, vol. II), iar la data de 12 decembrie 2022, Serghei Bejenari a fost audiat suplimentar în calitate de bănuit, fiind întocmit proces-verbal de audiere suplimentară a bănuitului (f. d. 101-111, vol. II).

Prin ordonanța procurorului în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Dumitru Rața din 16 februarie 2023 a scos de sub urmărire penală bănuitul Serghei Bejenari din motivele expuse în partea descriptivă a prezentei ordonanțe, fapta nu întrunește elementele infracțiunii (f. d. 50-64, vol.I).

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, Serghei Bejenari a solicitat încasarea de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul său a sumei de 100 000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral, a sumei de 20 130 lei, cu titlu de prejudiciul material, compus din cheltuielile de asistență juridică suportate în cadrul cauzei penale nr. 2022970064, a sumei de 10 000 de lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică suportate în prezenta cauză și a sumei de 200 de lei, cu titlu de taxă de timbru.

Conform art. 1 din Legea nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, prezenta lege constituie actul legislativ de bază care reglementează cazurile, modul și condițiile de

răspundere patrimonială a statului pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile ilicite comise în procesele penale și contravenționale de organele de urmărire penală, de procuratură și de instanțele judecătorești.

Conform art. 2 din aceeași Lege, prin acțiuni ilicite se înțelege acțiuni sau inacțiuni ale organului împuternicit să examineze cazurile cu privire la contravenții, ale organului de urmărire penală sau ale instanței de judecată, care exclud vinovăția acestora, al căror caracter ilegal se manifestă prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere și nu poate fi judecată, (erori) ori fapte ale persoanelor cu funcție de răspundere din organul de urmărire penală sau din instanța de judecată, manifestate prin încălcarea intenționată a normelor procedurale și materiale în timpul procedurii penale sau contravenționale (infracțiuni).

Totodată, în accepțiunea art. 3 din Legea citată supra, în conformitate cu prevederile prezentei legi, este reparabil prejudiciul material și moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma: a) reținerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declarație de a nu părăsi localitatea sau țara, tragerii ilegale la răspundere penală; b) condamnării ilegale, confiscării ilegale a averii, supunerii ilegale la muncă neremunerată în folosul comunității; c) efectuării ilegale, în cazul urmăririi penale ori judecării cauzei penale, a percheziției, ridicării, punerii ilegale sub sechestru a averii, eliberării sau suspendării ilegale din lucru (funcție), precum și în urma altor acțiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice; d) supunerii ilegale la arest contravențional, reținerii contravenționale ilegale sau aplicării ilegale a amenzii contravenționale de către instanța de judecată; e) efectuării măsurilor speciale de investigații cu încălcarea prevederilor legislației; f) ridicării ilegale a documentelor contabile, a altor documente, a banilor, a ștampilelor, precum și în urma blocării conturilor bancare. Prejudiciul cauzat se repară integral, indiferent de culpa persoanelor cu funcție de răspundere din organele de urmărire penală, din procuratură și din instanțele judecătorești.

Conform art. 6 din Legea enunțată, dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea și modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul: a) devenirii definitive și irevocabile a sentinței de achitare; b) scoaterii persoanei de sub urmărire penală sau încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare; c) adoptării de către instanța judecătorească a hotărârii cu privire la anularea arestului contravențional în legătură cu reabilitarea persoanei fizice; d) adoptării, de către judecătorul de instrucție, în condițiile art. 313 alin. (5) din Codul de procedură penală, în privința persoanei achitate sau scoase de sub urmărire penală, a încheierii privind declararea nulității actelor sau acțiunilor organului de urmărire penală sau organului care exercită activitate specială de investigații.

De asemenea, potrivit art. 10 din Legea enunțată, dreptul persoanei fizice la repararea prejudiciului moral în mărimea și în modul stabilite de prezenta lege apare în cazurile specificate la art. 6 din Lege.

Instanța de judecată reține că, prin prisma prevederilor art. 3 lit. a), coroborate cu art. 6 lit. b) din Legea enunțată, Serghei Bejenari are dreptul la repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile neîntemeiate ale autorităților statului în privința sa și, anume, a tragerii ilegale la răspundere penală. Acest drept a lui Serghei Bejenari s-a născut odată cu ordonanța de scoatere de sub urmărire penală pe motiv că, fapta nu întrunește elementele constitutive ale unei infracțiuni. Or, menținerea nejustificată a reclamantului în calitatea procesuală de bănuit a constituit o ingerință gravă în drepturile sale fundamentale.

Instanța de judecată notează că, scoaterea de sub urmărire penală în temeiul inexistenței elementelor infracțiunii este calificată ca temei suficient pentru angajarea răspunderii statului. Iar, în condițiile speței, acțiunile ilicite ale organelor care exercită activitate specială de investigație și ale procuraturii s-au constatat prin ordonanța procurorului din 16 februarie 2023 de scoatere a acestuia de sub urmărire penală, din motivul lipsei elementelor infracțiunii.

În aceste situații, statul este obligat să-i compenseze reclamantului Serghei Bejenari daunele morale, iar compensațiile trebuie să fie eficiente, echitabile și proporționale cu gravitatea prejudiciului suferit.

Conform art. 11 alin. (1) din Legea enunțată, mărimea compensației pentru repararea prejudiciului moral se stabilește de instanța de judecată în modul prevăzut de prezenta lege. Mărimea concretă a compensației se determină luându-se în considerare gravitatea infracțiunii de a cărei săvârșire a fost învinuită persoana respectivă; caracterul și gravitatea încălcărilor procesuale comise la urmărirea penală și la examinarea cauzei penale în instanța de judecată; rezonanța pe care a avut-o în societate informația despre învinuirea persoanei; durata urmăririi penale, precum şi durata examinării cauzei penale în instanța de judecată; natura dreptului personal lezat şi locul lui în sistemul de valori al persoanei; suferințele fizice, caracterul şi gradul suferințelor psihice; măsura în care compensația bănească poate atenua suferințele fizice și psihice cauzate; durata aflării nelegitime a persoanei în detenție.

Potrivit art. 284 alin. (1) și (2) din Codul de procedură penală, scoaterea persoanei de sub urmărirea penală este actul de reabilitare și finalizare în privința persoanei a oricăror acțiuni de urmărire penală în legătură cu fapta anterior imputată. Scoaterea persoanei de sub urmărirea penală are loc cînd aceasta este bănuită sau învinuită și se constată că: 1) fapta nu a fost săvârșită de bănuit sau învinuit; 2) există vreuna din circumstanțele prevăzute la art.275 pct.i)-3), inclusiv dacă fapta constituie o contravenție; 3) există cel puțin una din cauzele prevăzute la art. 35 din Codul penal.

Art. 524 din Codul de procedură penală stipulează că, persoanele cărora, în cursul procesului penal, prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală sau ale instanțelor judecătorești, li s-a cauzat un prejudiciu material sau moral au dreptul la despăgubire echitabilă în conformitate cu prevederile legislației cu privire la modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și ale instanțelor judecătorești.

În acord cu norma legală cuprinsă în art. 2007 alin. (1) lit. a) din Codul civil, prejudiciul cauzat persoanei prin acțiunile organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanțelor de judecată se repară de către stat integral, indiferent de vinovăția persoanei responsabile, în următoarele cazuri: a) condamnare ilegală, tragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a măsurii preventive sub forma arestului preventiv sau sub forma declarației scrise de a nu părăsi localitatea.

Conform art. 2036 alin. (1) - (3) din Codul civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de lege, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri. Prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial. Reparația prejudiciului moral se face și în lipsa vinovăției autorului, faptei ilicite în cazul în care prejudiciul este cauzat prin condamnare ilegală, atragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a arestului preventiv sau a declarației scrise de a nu părăsi localitatea, aplicarea ilegală în calitate de sancțiune administrativă a arestului, muncii neremunerate în folosul comunității și în alte cazuri prevăzute de lege.

Conform art. 2037 din Codul civil, mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate. La determinarea despăgubirii, instanța de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare și, pe de altă parte, ia în cont particularitățile cazului.

În temeiul dispozițiilor legale citate, se instituie obligația generală a statului de a repara persoanelor fizice prejudiciul moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanțelor de judecată.

Instanța de judecată consideră că, la determinarea cuantumului acestuia, trebuie să aibă în vedere criteriile de apreciere, precum ar fi: gravitatea infracțiunii de a cărei săvârșire a fost învinuit reclamantul, durata urmăririi penale, natura dreptului personal lezat şi locul lui în sistemul de valori, consecințele negative suferite pe plan fizic și emoțional, măsura în care acestea au fost afectate, dar și măsura în care compensația bănească poate atenua suferințele fizice şi psihice cauzate.

Totodată, instanța ia în considerare și realizările în acest sens a practicii judiciare, luându-se obligatoriu în considerare și principiul general al echității, iar suma apreciată să nu fie vădit disproporțională cu sumele acordate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

Instanța reține că, unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că indemnizația trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire.

În temeiul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, acest criteriu se traduce prin necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit. Cuantumul despăgubirilor trebuie stabilit astfel, încît acesta să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor și nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor. Or, daunele morale sunt menite să furnizeze o compensație financiară pentru un prejudiciu moral cauzat prin judecarea în termen rezonabil a cauzei, prejudiciu care nu trebuie apreciat ca o îmbogățire fără justă cauză.

În continuare, instanța de judecată atrage atenția că, reclamantul nu a demonstrat că, la etapa urmăririi penale, în privința sa au fost aplicate anumite măsuri procesuale de constrângere sau că au fost întreprinse alte acțiuni procesuale, decât audierea în calitate de bănuit, iar în lumina art. 11 alin. (1) din Legea nr.1545/1998, aceste circumstanțe constituie inter alia un criteriu ce urmează a fi luat în considerare la determinarea cuantumului prejudiciului moral.

Totodată, cu referire la gravitatea infracțiunii de comiterea căreia a fost bănuit Serghei Bejenari, instanța de judecată notează că, infracțiunea incriminată acestuia face parte din categoria infracțiunilor deosebit de grave, în acord cu prevederile art. 16 alin. (3) din Codul penal, pentru care legea penală prevede pedeapsa cu închisoare de până la 15 ani.

Se mai reține că, reclamantul a avut calitatea de bănuit de la 22 decembrie 2022 până la 16 februarie 2023.

Reținând împrejurările de fapt și de drept elucidate supra, având în vedere principiile compensării echitabile şi rezonabile a prejudiciului moral, suferințele morale, starea de stres şi frustrare cauzate lui Serghei Bejenari, instanța de judecată conchide că, suma de 10 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin acțiunile

ilicite ale organului care desfășoară activitatea specială de investigații și ale procuraturii, constituie un cuantum ce ar compensa suferințele avute și poate fi interpretată drept o satisfacție echitabilă pentru reclamant, totodată fiind corelativă şi comparabilă cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, dar și cea națională în spețe similare.

Cu referire la pretenția reclamantului cu privire la încasarea cheltuielilor de asistență juridică, instanța de judecată remarcă următoarele.

Conform art. 7 lit. e) din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, în cazurile menționate la art.3 alin. (1), persoanei fizice sau juridice i se compensează sau i se restituie: sumele plătite de ea pentru asistența juridică.

În conformitate cu art. 96 alin. (1) și (1^1) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate la alin. (1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat

Totodată, practica Curții Europene a Drepturilor Omului referitoare la cheltuielile de asistență juridică relevă că, cheltuielile pentru asistența juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate şi rezonabile ca mărime.

Pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii Curții Europene a Drepturilor Omului, se evidenţiază necesitatea prezentării de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor a următoarelor documente: a) dovada achitării onorariilor avocaţilor (copii de pe dispoziţiile de plată prin virament sau bonurile de plată); b) lista detaliată a actelor/acţiunilor efectuate de avocat şi a timpului aferent acestora (cu tariful şi orarul).

Pentru determinarea cuantumului compensaţiei acordate, instanţa de judecată, pentru a face o apreciere corectă, va mai ţine cont de: a) complexitatea cauzei; noutatea şi dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speţă; b) aportul avocatului la soluţionarea cauzei; c) timpul şi munca depusă de avocat; d) aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistenţa (cunoştinţe tehnice speciale, cunoaşterea profundă a unor reglementări de profil, cunoaşterea limbilor străine, a altor procedee de comunicare cu clienţi specifici etc.); e) faptul în ce măsură munca avocatului în cauza respectivă îi limitează capacitatea de a lucra în alte dosare; f) rezultatul obţinut; g) restricţiile de timp impuse de client şi de circumstanţele cauzei; h) natura şi durata relaţiei dintre avocat şi client; i) experienţa, reputaţia şi abilitatea avocatului; j) justificarea şi ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză; k) suma despăgubirilor pretinse/obţinute în cauză; l) alţi factori, la discreţia instanţei.

Conform punctelor 15-17 din Recomandarea privind cuantumul onorariilor avocaților și compensarea de către instanțele de judecată a cheltuielilor de asistență juridică, aprobată prin decizia nr. 2 a Consiliului Uniunii avocaților din Republica Moldova din 30 martie 2012, pornind de la practica CEDO, cheltuielile de asistență juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime.

Mai mult, prevederile Recomandării citate rețin că, se compensează de către instanțele de judecată cheltuielile de asistență juridică necesare și rezonabile care urmează a fi calculate și apreciate reieșind din volumul lucrului efectuat și importanța documentelor întocmite.

Instanța de judecată constată că, într-adevăr în cadrul urmăririi penale, reclamantul a fost asistat de către avocatul Vasile Foltea, iar una din cerințele din cererea de chemare în judecată fiind încasarea cheltuielilor de asistență juridică suportate în cauza penală în mărime de 20 130 lei, fiind prezentate raportul privind activitatea avocatului Vasile Foltea în dosarul penal nr. 2022790064, copiile facturii fiscale din 28 noiembrie 2022 și a bonului de plată seria QL nr.975192 din 28 noiembrie 2022 în mărime de 20 130 lei (f. d. 111-113, vol. I).

Se reține că, la aprecierea costurilor și cheltuielilor judiciare, instanța urmează să se conformeze celor două principii de bază și, anume, costurile și cheltuielile urmează a fi în modul corespunzător probate, de obicei prin documente de plată sau prin prezentarea descifrării pe ore a lucrului avocatului și tarife aplicabile; cheltuielile trebuie să fie rezonabile ca cuantum (în special în materia de tarife percepute pentru onorariile avocaților) și necesare pentru proceduri în speță (nu se compensează sub nici o formă lucrul avocatului care nu are tangență directă la proces).

În lumina celor expuse, instanța de judecată consideră necesar de a încasa din bugetul de stat, gestionat de către Ministerul Finanțelor, prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Serghei Bejenari suma de 15 000 de lei, cu titlu de prejudiciu material, compus din cheltuielile de asistență juridică suportate în cadrul dosarului penal.

Cu referire la normele procesuale citate, instanța de judecată consideră necesar de a încasa din bugetul de stat, gestionat de către Ministerul Finanțelor, prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Serghei Bejenari cheltuielile de asistență juridică suportate în prezentul proces în sumă de 6 000 de lei, având în vedere complexitatea cauzei, cât și admiterea parțială a pretenției principale de încasare a prejudiciului moral.

De asemenea, conducându-se de prevederile art. 94 din Codul de procedură civilă, instanța consideră necesar de a încasa din bugetul de stat, gestionat de către Ministerul Finanțelor, prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Serghei Bejenari și taxa de timbru de 200 de lei.

În concluzie, conform celor expuse supra, instanța de judecată reiterează soluția la caz de admitere parțială a acțiunii depuse de Serghei Bejenari împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Procuratura Generală cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și ale procuraturii și încasarea cheltuielilor de judecată.

În conformitate cu art. 94, 236, 238-241 din Codul de procedură civilă, instanța de judecată

hotărăște:

Se admite parțial acțiunea depusă de Serghei Bejenari împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Procuratura Generală cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și ale procuraturii și încasarea cheltuielilor de judecată.

Se încasează din bugetul de stat, gestionat de către Ministerul Finanțelor, prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Serghei Bejenari (IDNP *****) suma de 10 000 (zece mii) de lei, cu titlu de prejudiciul moral și suma de 15 000 (cincisprezece mii) de lei, cu titlu de prejudiciu material, compus din cheltuielile de asistență juridică suportate în cadrul dosarului penal.

Se încasează din bugetul de stat, gestionat de către Ministerul Finanțelor, prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Serghei Bejenari (IDNP *****) cheltuielile de asistență juridică suportate în prezenta cauză civilă în sumă de 6 000 (șase mii) de lei.

În rest acțiunea se respinge ca neîntemeiată.

Hotărârea este cu drept de apel în Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului, prin intermediul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Președintele ședinței,
judecătorul Tatiana Balan